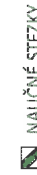

AGENCIURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

Český kras

Chráněná krajinná oblast

NAUČNÉ STEZKY

1. Naučná stezka Berounka
2. Naučná stezka Karlštejn
3. Naučná stezka Svatý Jan
4. Naučná stezka Zlatý kůň
5. Naučná stezka Srdcem Českého krasu

PAMÁTNÉ STROMY

národní park
chráněná krajinná oblast

Správu a péči o CHKO Český kras zajišťuje
**Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, regionální pracoviště
Střední Čechy, Správa chráněné krajinné oblasti Český kras,**
267 18 Karlštejn 85, e-mail: stredni.cechy@nature.cz

ceskykras.nature.cz

Víte, že...

- na území Českého krasu je evidováno kolem 700 jeskyň?
- v Českém krasu roste téměř 20 druhů lučních a lesních orchidejí?
- nejdelším jeskynním systémem v Čechách jsou Koněpruské jeskyně?
- endemitem Českého krasu je dřevina jeřáb krasový, který neroste nikde jinde na světě?
- od roku 2000 získává národní přírodní rezervace Karlštejn prestižní ocenění – Diplom Rady Evropy?
- Houbův lom u Koněprus je jedno z nejbohatších nalezišť zkamenělin na světě? Popsáno přes 500 druhů.
- na Klouku u Sušomasty je hranice dvou geologických útvarů, siluru a devonu, uznaná jako vzor pro celý svět?

Děkujeme Vám za ohleduplné chování k přírodě a za to, že...

- táboříte a rozdělaváte oheň jen na vyhrazených místech
- vijždíte a parkujete jen tam, kde je to povoleno
- v národních přírodních rezervacích se pohybujete pouze po vyznačených cestách
- při jízdě na kole berete ohledy na okolí přírodu i ostatní návštěvníky
- chráníte živočichy a rostliny v jejich přirozeném prostředí
- odnášíte z přírody své odpadky

5 naučných stezek

130 km² chráněného území

Vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, © 2020, 2. vydání | Text: AOPK ČR, Správa CHKO Český kras | Mapa: Jana Tomcová | DTP: Jan Šmucar
Foto na obálce: Vápencové skály u sv. Jana, foto Josef Motl | Tisk: TISKARNA K-TISK s.r.o. | Náklad: 5000 ks | ISBN: 978-80-7620-035-7

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky je státní instituce, která zajišťuje odbornou i praktickou péči o naši přírodu,
zejména o Chráněnou krajinnou oblast, národní přírodní rezervace a národní přírodní památky. Více na www.nature.cz

Svatý Jan p. Skalou | Foto J. Mottl

**Český kras – krajina
vápencových skal,
rozvolněných světých
lístnatých lesů, lesostepí
a skalnatých stepí podél
řeky Berounky mezi Prahou
a Berounem. Největší
krasové území v Čechách,
které má počátky v
prvohorním moři před 400
miliony lety.**

Kavylí Ivanův | Foto J. Mottl

Pozůstatky dávného moře

Český kras je po všech stránkách neobyčejně pozoruhodný, protože má něco zcela specifického. Vápenci je to největší vápencová oblast v Čechách. Vápenec je usazená hornina vzniklá ve starších prvohorách z vápnitých schráněk mořských bezobratlých živočichů. Než se tato hornina utvořila do dnešní podoby, prošla velmi složitými geologickými procesy. Tím, že se vápenec rozpouští vodou, dochází ke krasování a k vytvoření unikátního prostředí s krasovými jevy – především jeskyněmi. Mezinárodní termín kras byl převzat z názvu stejnojmenné jihoevropské oblasti poblíž Terstu.

Včelník rakouský | Foto J. Mottl

Jak růst skoro bez vody

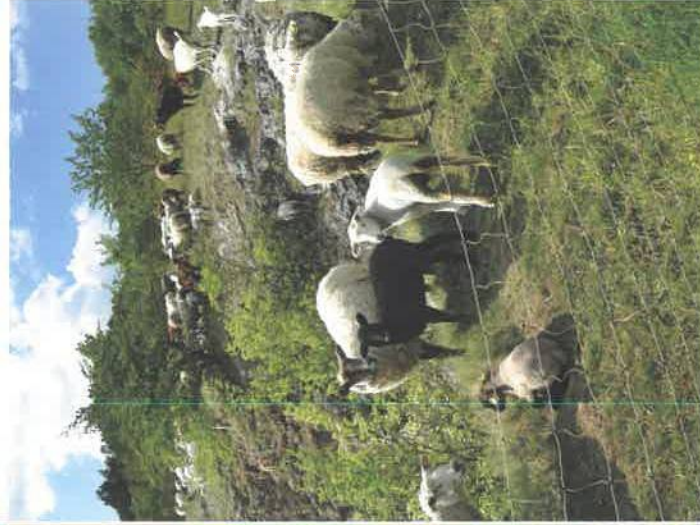
Typické rostliny skal nesou vlastnosti skalniček: dužnaté listy lomikamenu vždyživého musí fungovat jako zásobárna vody pro období sucha. Nejcennější rostlina - včelník rakouský, tuhými jehlicovitými listy podobný rozmarýnu, velkými fialovými květy zase šalvěji - roste velmi vzácně také na skalních ostrožnách. Z relativně snadno rozpustného vápence se tvoří velmi málo půdy, navíc vápencové skály plné puklin neudrží mnoho vody. I stromy se přizpůsobují horku a suchu – listy dubu pýřitého neboli šípáku se ochlupením brání ztrátě vody výparem, chlupaté jsou i po opadání. Statná tráva kavylívanůvými dlouhými péřnaté chlupatými osinami za květu připomíná vousy svatého Ivana. Kavylově trávníky podobající se rozvlhčenému moři upomínají na širé východoevropské a vnitroasijské stepi.

Roháč obecný | Foto L. Hružová

Nech (nejen) brouka žít

Fauna Českého krasu je velmi bohatá, především pak na bezobratlé živočichy. Díky přítomnosti stepí a zachovalých listnatých lesů zde žije řada jedinečných druhů. Ať už je to endemický plž vřetenatka lesklá, který byl nalezen pouze v Českém krasu a na Křivoklátsku, pavouk přičnátka *Hahnia candida*, který zde byl objeven jako nový druh pro ČR teprve v roce 2011, nebo vzácný stepní druh ploskoroh pestrý. Pozornému oku neunikne největší brouk Evropy – roháč obecný. Larvy roháčů jsou vázány na staré stromy, v nichž se vyvíjejí i více než tři roky. Dospělé brouky je možné pozorovat za teplých letních večerů, jak poletují kolem korun dubů.

Pastva ovci a koz | Foto J. Mottl

Bez péče to (někdy) nejde

Krajina obnažených skal je pozůstatkem dob poledových, kdy sucho a mráz omezily růst dřevin. S příchodem lesa z teplejších jižních krajů přišlo i zemědělství, které části krajiny udržovalo bezlesé. Díky tomu mohlo přežít mnoho druhů rostlin a živočichů, které snesou horko a sucho, ale nikoliv zastínění spojeným lesem. Proto se snažíme na nejpennějších bývalých pastvinách obnovit pastvu ovcí a koz, která po tisíciletí krajinu vytvářela. Máme rádi i protiklad intenzivní péče, proto vymezujeme bezzáasahová území. Ta jsou vhodná především ve stinných lesnatých roklích, kde by těžba dřeva nebyla ani ekonomicky smysluplná. V bučinách a suťových lesích se hromadí mrtvé dřevo pro vzácné houby a hmyz.

Stežka Srdcem Českého krasu | Foto H. Hofmeisterová

Na vlastní oči

Celá oblast je protkána turistickými značenými cestami včetně té nejstarší z roku 1889, pojmenované podle vojty Náprstka. Na území CHKO Český kras se nachází několik v terénu značených naučných stezek. Můžete také pohodlně dojít na hrad Karištejn, do Svatého Jana pod Skalou za svatým Ivanem, k výhledu do lomu Velká Amerika a pomníku politickým vězňům u lomu Mexiko, do muzea těžby vápence v Solvavových lomech, podél Berounky do lomu Alkazár, na bájný Tetín, do Koněpruských jeskyní, za Svatoplukem Čechem do Litně nebo se projít kolem Bubovických vodopádů. Vřetejte.